

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POREVIZIJSKO POROČILO

**Popravljalni ukrepi pri reviziji uspešnosti
zmanjševanja revščine**

2022

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POREVIZIJSKO POROČILO

**Popravljalni ukrepi pri reviziji uspešnosti
zmanjševanja revščine**

Številka: 320-9/2020/44

Ljubljana, 26. januarja 2022

1. Uvod

V revizijskem poročilu o uspešnosti zmanjševanja revščine¹, št. 320-9/2020/31 z dne 17. 9. 2021 je Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: računsko sodišče) izreklo mnenje, da sta bila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: ministrstvo) v obdobju od leta 2017 do leta 2020 delno uspešna pri zmanjševanju revščine.

Ker vse razkrite nesmotrnosti niso bile odpravljene med revizijo, je računsko sodišče od vlade in ministrstva zahtevalo predložitev odzivnih poročil.

Vlada je računskemu sodišču predložila odzivno poročilo², ki ga je z varnim elektronskim podpisom potrdila odgovorna oseba mag. Janja Garvas Hočevar, vršilka dolžnosti generalnega sekretarja vlade. Ministrstvo je računskemu sodišču predložilo odzivno poročilo³, ki ga je z varnim elektronskim podpisom potrdila odgovorna oseba Janez Cigler Kralj, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

V odzivnih poročilih so predstavljeni popravljani ukrepi.

V porevizijskem postopku smo pregledali odzivni poročili ter preizkusili verodostojnost in zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov.

V tem poročilu:

- predstavljamo nesmotrnosti, ki so bile razkrite v revizijskem poročilu in so zahtevale ukrepanje,
- povzemamo popravljalne ukrepe in
- izrekamo mnenje o zadovoljivosti izkazanih popravljalnih ukrepov.

¹ [URL: <https://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/revizija/smotrnost-poslovanja-ministrstva-za-delo-druzino-socialne-zadeve-in-enake-moznosti-pri-zmanjsevanj/>], 6. 1. 2022.

² Št. 00602-8/2020/34 z dne 26. 12. 2021.

³ Št. 060-77/2020/33 z dne 20. 12. 2021, dopolnitev št. 060-77/2020/43 z dne 28. 12. 2021.

2. Nesmotnosti in popravljalni ukrepi

2.1 Vlada Republike Slovenije

2.1.1 Sprejem nove resolucije nacionalnega programa socialnega varstva

2.1.1.1 Opis nesmotnosti

V točki 2.1.2.6.d revizijskega poročila je navedeno, da se je obdobje veljavnosti Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020⁴ konec leta 2020 izteklo, ministrstvo pa vladi v letu 2020 ni predložilo v sprejem predloga nove resolucije nacionalnega programa socialnega varstva. Vlada predloga nove resolucije tako tudi ni predložila Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor), da bi omogočila sprejem dokumenta do konca leta 2020 in s tem veljavnost nove resolucije z začetkom leta 2021. Resolucija namreč predstavlja ključni nacionalni strateški dokument za razvoj sistema socialnega varstva v Sloveniji in izvajanje učinkovite socialne politike, saj bi pravočasen sprejem tako pomembnega strateškega dokumenta predstavljal podlago za določitev in izvajanje ukrepov ter usmerjanje virov k najbolj ogroženim in ranljivim skupinam prebivalstva.

Vlada je morala v odzivnem poročilu izkazati pripravo načrta aktivnosti za obravnavo in sprejem predloga resolucije nacionalnega programa socialnega varstva, pripravljenega s strani ministrstva; načrt aktivnosti bi moral vključevati tudi načrtovane aktivnosti za posredovanje resolucije državnemu zboru v sprejem.

2.1.1.2 Izkazani popravljalni ukrep

Vlada je pripravila načrt aktivnosti, v katerem je navedla, da bo ministrstvo predlog resolucije nacionalnega programa socialnega varstva vladi predložilo do 31. 12. 2021, kot rok za obravnavo predloga resolucije na vladi pa je navedla 15. 1. 2022.

Vlada v načrt aktivnosti ni vključila načrtovanih aktivnosti za posredovanje resolucije državnemu zboru v sprejem.

2.1.1.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **delno zadovoljiv**.

Vlada je v odzivnem poročilu izkazala pripravo načrta aktivnosti za obravnavo predloga resolucije nacionalnega programa socialnega varstva na vladi, vendar bi načrt aktivnosti moral vključevati tudi

⁴ Uradni list RS, št. 39/13.

načrtovane aktivnosti za posredovanje resolucije državnemu zboru v sprejem, kar pa vlada v odzivnem poročilu ni izkazala.

2.2 Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

2.2.1 Priprava predloga resolucije nacionalnega programa socialnega varstva

2.2.1.1 Opis nesmotrnosti

V točki 2.1.2.6.d revizijskega poročila je navedeno, da se je obdobje veljavnosti Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 konec leta 2020 izteklo, ministrstvo pa vladi v letu 2020 ni predložilo v sprejem predloga nove resolucije nacionalnega programa socialnega varstva. Vlada predloga nove resolucije tako tudi ni predložila državnemu zboru, da bi omogočila sprejem dokumenta do konca leta 2020 in s tem veljavnost nove resolucije z začetkom leta 2021. Resolucija namreč predstavlja ključni nacionalni strateški dokument za razvoj sistema socialnega varstva v Sloveniji in izvajanje učinkovite socialne politike, saj bi pravočasen sprejem tako pomembnega strateškega dokumenta predstavljal podlago za določitev in izvajanje ukrepov ter usmerjanje virov k najbolj ogroženim in ranljivim skupinam prebivalstva.

Ministrstvo je moralo v odzivnem poročilu izkazati, da je vladi v sprejem predložilo predlog nove resolucije nacionalnega programa socialnega varstva.

2.2.1.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo je pripravilo predlog Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021–2030 (v nadaljevanju: ReNPSV21-30) in ga dalo v javno razpravo dne 9. 7. 2021 do 10. 9. 2021. Na podlagi prejetih pripomb je ministrstvo dopolnilo predlog ReNPSV21-30 in ga predložilo v medresorsko usklajevanje dne 26. 11. 2021 do 13. 12. 2021. Ministrstvo je za mnenje v medresorski obravnavi zaprosilo naslednje organe: Službo vlade za zakonodajo, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za pravosodje. Mnenja vseh organov je ministrstvo prejelo do 20. 12. 2021. Ministrstvo je pojasnilo, da je glede obdobja veljavnosti nove resolucije sledilo stališču Službe vlade za zakonodajo in zato predlagalo pričetek veljavnosti ReNPSV21-30 z letom 2022.

Ministrstvo je predlog ReNPSV21-30 na vlado posredovalo 28. 12. 2021.

2.2.1.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

2.2.2 Navodila, na podlagi katerih bodo centri za socialno delo izvajali kontrole dodeljenih sredstev upravičencem

2.2.2.1 Opis nesmotrnosti

V točki 2.2.3.a revizijskega poročila je navedeno, da centri za socialno delo sami opravljajo kontrole naključno izbranih odločb o priznanju posamezne pravice in ugotovitve posredujejo ministrstvu. Ugotovili smo, da ministrstvo ni pripravilo navodil, ki bi centrom za socialno delo nalagala enoten in sistematičen način vzpostavitve notranjih kontrol, ki obsegajo sistem postopkov in metod, katerih cilj je zagotoviti spoštovanje načela zakonitosti, na kar je opozorila tudi notranja revizija ministrstva.

Ministrstvo je moralo v odzivnem poročilu izkazati, da je sprejelo navodila, na podlagi katerih bodo centri za socialno delo enotno in sistematično izvajali kontrole dodeljenih sredstev upravičencem na podlagi izdanih odločb.

2.2.2.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo je 20. 12. 2021 centrom za socialno delo posredovalo navodila oziroma smernice za pravilno izvajanje kontrole nad zakonitostjo izdanih aktov in pravilnostjo postopkov dela ter s tem porabo javnih sredstev⁵. Navodila so bila izdana z namenom zagotovitve enotnega in sistematičnega načina izvajanja notranjih kontrol centrov za socialno delo oziroma zagotovitve enotnega načina pregledovanja, odkrivanja in beleženja napak pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev.

Iz navodil izhaja, da se notranja kontrola izvaja na posameznem centru za socialno delo s pregledovanjem, poizvedovanjem, preverjanjem in preizkušanjem zadev, v katerih je bilo odločeno o pravici do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, otroškega dodatka, znižanega plačila vrtca, državne štipendije, subvencije malice in kosila, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev in oprostitve plačila prispevka za družinskega pomočnika. Center za socialno delo pri pregledu posamezne zadeve preveri napake pri vodenju postopka, nepravilnosti pri uporabi materialnega prava, nepravilnosti pri ugotavljanju dejanskega stanja in napake pri vnosu v informacijski sistem centrov za socialno delo – ISCS2 oziroma tehnične nepravilnosti. Notranja kontrola se izvaja na vsake 3 mesece, od 1. 1. 2022 dalje. Izvaja se za naključno izbrane zadeve, ki so bile rešene v obdobju preverjanja, zoper katere ni bila vložena pritožba, in sicer za najmanj 1 % zadev, vendar največ 30 zadev na posamezno enoto centra za socialno delo. V skladu z ugotovitvami notranje kontrole center za socialno delo sprejme potrebne ukrepe za odpravo nepravilnosti, pripravi predloge ukrepov oziroma naloge, ki jih je treba izvesti ali izboljšati. Center za socialno delo o ugotovitvah notranje kontrole pripravi končno poročilo, ki ga posreduje ministrstvu do 1. 3. koledarskega leta za preteklo koledarsko leto.

⁵ Dokument ministrstva Izvajanje notranjih kontrol centrov za socialno delo pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev, št. 0075-44/2011/222 z dne 20. 12. 2021.

2.2.2.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

3. Mnenje o izkazanih popravljalnih ukrepih

Pregledali smo odzivni poročili, ki sta ju na podlagi zahteve iz revizijskega poročila o uspešnosti zmanjševanja revščine izdelala Vlada Republike Slovenije in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ocenili smo, da sta odzivni poročili, ki sta ju z varnim elektronskim podpisom potrdila mag. Janja Garvas Hočevar, vršilka dolžnosti generalnega sekretarja vlade, in Janez Cigler Kralj, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, verodostojni.

Zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov smo ocenili na podlagi posredovanega opisa ukrepov in dokumentacije. Menimo, da smo pridobili zadostne in ustrezne podlage in dokaze, da lahko podamo oceno o zadovoljivosti izkazanih ukrepov.

3.1 Mnenje o izkazanem popravljalnem ukrepu Vlade Republike Slovenije

Ocenjujemo, da je izkazani popravljalni ukrep, opisan v točki 2.1.1.2, **delno zadovoljiv**.

3.2 Mnenje o izkazanih popravljalnih ukrepih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Ocenjujemo, da sta izkazana popravljalna ukrepa, opisana v točkah 2.2.1.2 in 2.2.2.2, **zadovoljiva**.

4. Ovrednotenje delno zadovoljivo odpravljenih nesmotrnosti

Nesmotrnost, opisana v točki 2.1.1.1, za katero je vlada izkazala **delno zadovoljiv** popravljeni ukrep, se nanaša na postopek sprejemanja nove resolucije nacionalnega programa socialnega varstva na vladi in postopek posredovanja predloga nove resolucije državnemu zboru.

Vlada je v odzivnem poročilu izkazala pripravo načrta aktivnosti za obravnavo predloga nove resolucije nacionalnega programa socialnega varstva na vladi, za kar je določila rok izvedbe 15. 1. 2022, vendar bi načrt aktivnosti moral vključevati tudi načrtovane aktivnosti za posredovanje resolucije državnemu zboru v sprejem, kar pa vlada v odzivnem poročilu ni izkazala.

Nesmotrnost, ki ni bila v celoti zadovoljivo odpravljena, ne presega pomembnosti, ki je bila upoštevana v reviziji.

5. Sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja

Vlada Republike Slovenije je v odzivnem poročilu izkazala **delno zadovoljiv** popravljalni ukrep za odpravo nesmotrnosti, opisan v točki 2.1.1.2.

S tem je v skladu z določbami petega odstavka 29. člena Zakona o računskem sodišču⁶ in 1. točko prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije⁷ kršila obveznost dobrega poslovanja.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Vladi Republike Slovenije, priporočeno;
2. Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, priporočeno;
3. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
4. arhivu.

⁶ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

⁷ Uradni list RS, št. 91/01.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si